

הסיפור שלי

סיפור מעורך השראה
לשולחן השבת

לזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה וילדיהם:
שירה, אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיו אייזנברג
יהושע וזוגתו דינה ובנם מנחם איתן שיחיו גוטמן

לא להקים חומה!

הרב צבי גרינוולד

התעניינות רבה בכל פרט ופרט בעבודתי החינוכית, ובמצבו של כל ילד וילד בפרט. עד כמה שהשתדלתי לפרט במכתביי, תמיד הרבי שאל מדוע איני מוסיף עוד פרטים.

במקביל לתחילת עבודתי בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד, החלה באותה תקופה גם פעילות להפצת יהדות במושבים ובקיבוצים. היה זה עוד לפני שהרבי יצא בתנופה גדולה של 'ופרצת', והפעילות התנהלה תחילה בצורה קצת פרטיזנית. היינו מתארגנים כמה פעילים, עולים על מונית ונוסעים לכל מיני יישובים, בעיקר בדרום, בנגב. המושבים הללו, שבהם היו עולים רבים מתימן ומצפון אפריקה, היו שייכים ברובם לתנועת העבודה, ובהתחלה התייחסו אלינו בחשדנות גדולה. גם במעברות של עולים ביקרנו, בראש העין ובעוד מקומות - וגם מקומות אלו נשלטו בידי פעילי התנועה הקיבוצית, והיה קשה לחדור אליהם.

הרבי כתב לנו אז שלמרות הקושי לבוא אל המקומות הללו שוב ושוב, עם זאת חשוב לעשות כל מאמץ לשמור על קשר, ולא לזלזל בחשיבות הרבה שבביקורים האלו, שתמיד פועלים ומשפיעים במשהו. הביקורים האלו אכן היו בבחינת 'שבירת הקרח' שחסם את הגישה לילדי העולים, ובזכותם התאפשר לילדים רבים לעבור ללמוד במוסדות חינוך על טהרת הקודש, ואלו הפכו ברבות הימים למנהיגים בעדותיהם.

עם הזמן כל הפעילות הזו הלכה והתמסדה ולבשה אופי מסודר ומאורגן יותר, לא מעט בזכות שתדלנות של החסיד ר' פינע אלטהויז, שהיו לו מהלכים בקרב השלטונות, וכן דרך הנשיא שז"ר, שהיה מגוע חסידי חב"ד ומקורב לרבי.

באותה תקופה החלו להתקיים גם 'ערבי חב"ד' בקיבוצים, שאורגנו בידי צעירי חב"ד בראשות הרב ישראל לייבוב. זה התנהל בצורה מסודרת, כאשר היו פונים מטעם הקבוצים ומזמינים משלחת של אנשי חב"ד שיגיעו לקיבוץ ויערכו ערב הווי חב"די. חברי הקיבוץ היו מתכנסים אחרי ארוחת הערב בחדר האוכל של הקיבוץ, אנשים, נשים וטף, והתכנית כללה בדרך כלל דברי פתיחה קצרים, שירה של ניגוני חב"ד עתיקים וחדשים מפי מקהלה של 'בעלי מנגנים', ואחר כך חלק של שאלות ותשובות. עם הזמן נהיה לזה ביקוש רב, והיו יוצאות משלחות כמעט בכל ערב. רוב תושבי כפר חב"ד השתתפו בפעילות הזו, וכך 'חרשנו' את כל הארץ כמעט. פה ושם היו מי שגילו התנגדות לעניין. אני זוכר שמישהו הראה לי כתבה שהתפרסמה בעל המשמר, ביטאונה של תנועת 'השומר הצעיר', שבה נכתב כי "החב"דניקים האלו הם הכי מסוכנים... נדמה



בשנת תרפ"ט (1929), כשאדמו"ר הריי"צ ביקר בארץ הקודש, הוא ביקר בין היתר גם בירושלים עיר הקודש, והגיע לשכונת מאה שערים. בסוף הביקור הוא ישב סמוך לשער הכניסה למאה שערים, ואנשים עברו על פניו לברכו לשלום ולהתברך מפיו. אבי ע"ה, שהיה ירושלמי וותיק, עבר וביקש ברכה מאדמו"ר הריי"צ. "מה אתה צריך?" שאל את אבי. הוא היה אז מיד אחרי נישואיו, ואביו היה יהודי אמיד, כך שכסף לא היה חסר לו - הוא אמר לאדמו"ר הריי"צ, חצי בבדיחות הדעת, "שילדיי יהיו חסידים שלך", ואדמו"ר הריי"צ ענה "אמן!" ברכתו אכן התקיימה, וכל צאצאיו של אבי נהיו חסידי חב"ד.

גדלתי בירושלים, ומאחר שלא היו אז ישיבות חסידיות רבות, כשהגעתי לגיל ישיבה נכנסתי ללמוד בישיבת 'תורת אמת' של חב"ד. בשנת תש"י (1950), הציעו לי לבוא להדריך בישיבת חב"ד בלוד. עבדתי שם כשנה, ואחר כך חזרתי לירושלים ועבדתי במשך כמה שנים בפנימייה לילדים ניצולי שואה, עד שבשנת תשט"ז (1956), בעקבות הפיגוע הרצחני שאירע בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד והרושם הקשה שעשה על התלמידים, התבקשתי להגיע לסייע בהרגעת המצב, ומאז נשארתי שנים ארוכות בבית הספר למלאכה.

לאורך כל אותן שנים עמדתי בקשרי מכתבים עם הרבי, ובשני המקומות - הן במוסד בירושלים והן בכפר חב"ד - הרבי גילה

«

פריקט מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש.
סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום,
מצויות בידינו קרוב ל-1400 עדויות מכלי ראשון. הערות והצעות יתקבלו בברכה: sipursheli@jemedi.org

MY ENCOUNTER
with the REBBE

"שמאל דוחה", צריך "זרוק מרה בתלמידים", כדי שיהיה איזה שהוא דיסטנס וכדי שדבריך יישמעו - אבל למען האמת, כמה שירדים ומתקרבים אל התלמיד, עדיין נשאר עוד מרחק. נוכחתי לראות שככל שקירבתי יותר את הנערים והתעניינתי במצבם, כך הצלחתי לקנות את אמונם, ליצור אתם קשר ולהשפיע עליהם. הרבי גם הדגיש את חשיבות השמחה, וכיצד בכוחה להשפיע לחיוב על החניכים. עד היום באים אלי תלמידים מלפני ארבעים שנה ויותר ואומרים לי שזה נשאר אצלם, ובגישה זו הם מתייחסים גם אל הנכדים שלהם.

היו בבית הספר למלאכה מי שחלקו עלי וביקרו את הגישה הזו, בטענה שאסור להגזים בקירוב, וצריך יותר תוקף ונוקשות. כשהעליתי פעם את הנושא בפני הרבי הוא שלל זאת, ואמר שהדרך היחידה לגשת אל התלמידים הללו, ולהצליח לקדם אותם ברוחניות, היא רק בדרך של חסד, קירוב וידידות. להדגיש את החיובי, לעודד, לחזק ולרומם. אף פעם לא התייאש. להמשיך לטפסף, כי כל מילה טובה בסופו של דבר תניב פרי.

הרב צבי גרינוולד (תרצ"א - ג' באייר תשע"ח [1931-2018]), מראשי פעילי צעירי אגודת חב"ד בארץ הקודש, שימש כארבעים שנה מודריך ומחנך בבית הספר למלאכה. מאז פרישתו עמד בראש כולל 'תפארת זקנים' בכפר חב"ד. הוא רואיין בביתו בכפר חב"ד בחודש כסלו תשע"א (2010).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויזכר שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשכ"ט (1969) — הרבי עודד את תלמידי הישיבות שידווחו לו בנוגע ללימוד התורה שלהם, אף שבדורות קודמים לא נהגו כך, מתוך חשש לישות וגאווה, הרי בימינו אין בכך כל בעיה. יש ללמוד תורה בתחילה אפילו "שלא לשמה", שאם לא כן, הריקנות והבטלה עלולה לדרדר את האדם למעשים בלתי רצויים במקום לעסוק בתורה.¹ י"ב בתמוז

< תשמ"ג (1983) — בשיחה שנשא בהתוועדות, הביע הרבי הכרת הטוב כלפי ממשלת ארה"ב על הסיוע שלהם במאמצים שהובילו לשחרור אדמו"ר הריי"צ ממאסרו, ועל שאפשרה לו להגר למדינה. הרבי גם קרא לממשלת ארה"ב, כמו גם לכל מי שבכוחו לתרום לעניין, לפעול לטובת היהודים שעדיין נמצאים מאחורי מסך הברזל, באופן דיפלומטי וחשאי.² י"ב בתמוז

1 תורת מנחם כרך ב', עמ' 30
2 התוועדות תשמ"ג חלק ד, עמ' 1734

ההקדשות שלכם
מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.
לפרטים נוספים
ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל
כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

לך שהם באים בחיבות עם בקבוק 'משקה' וא שטיקעל הערינג (חתכת דג מלוח), אבל הם חודרים פנימה ומשפיעים". אך, על פי רוב הפעילות הזו התקבלה ברצון ובשמחה. היינו יושבים אתם עד השעות הקטנות של הלילה, והם היו מתעניינים ושואלים שאלות. בדרך כלל וותיקי ומייסדי הקיבוץ היו מספרים כל אחד על אביו או על סבו שהיה חסיד ותלמיד חכם, והיו נזכרים בייחוס אבות.

ידידי החסיד ר' אברהם לידר ע"ה, שהיה "בעל מנגן" ידוע, שאל פעם את הרבי כיצד להתייחס לכך שבעת השירה פעמים רבות מצטרף כל הקהל, אנשים ונשים. הרבי הציע שנסביר להם שעל פי ההלכה אסור לנו לשמוע קול שירה של אישה, ושנבקש שרק הגברים ישירו ושהנשים והבנות יצטרפו במחיאית כפיים - וזה התקבל בצורה מאוד יפה.

בהמשך, הפעילות הזו התרחבה, והחלו להתקיים ערבים במתכונת דומה גם בבתי סוהר ובבסיסי צבא. אולם, בשלב מסוים התעוררה התנגדות לפעילות זו בצבא, אחרי כמה מקרים של אנשי מערכת הביטחון שחזרו בתשובה ועזבו הכל כדי לעבור ללמוד בישיבה. שיטתו של הרבי הייתה שונה, הוא לא דגל בכך שבעל תשובה ינטוש את תחומי העשייה שלו, אלא אדרבה שיישאר בתפקיד ובמקצוע שלו - שהטייס יישאר טייס, האקדמאי באקדמיה, וכדומה - כי דווקא כך הוא יוכל להשפיע יותר. אבל בצבא לא הבחינו בין הגישות השונות ולצערי צמצמו מאוד את הפעילות הזו.

היו לי חברים לא חב"דיים שהביעו תמיהה על אופי הפעילות הזו בקיבוצים. "אתה כאילו מתחנף אליהם, מלטף אותם ומספר להם על הבעל שם טוב, ועל אהבת ישראל", טענו חבריי. "תן להם על הראש, תגיד להם מי הם ומה הם באמת, תוכיח אותם על הריקנות שלהם מבחינת תורה ומצוות!" בביקור הבא שלי אצל הרבי, כשנכנסתי ליחידות, כתבתי בין היתר גם את השאלה הזו. כשהרבי הגיע לשאלה זו הוא הזדקף לפתע, ואמר בפנים מאוד רציניות: "הם הרי לא באים אליך כדי לשאול מי הם, ומה יש להם או אין להם; הם באים לשאול אותך מה יש לך - לחסידות - לתת לנו? אם אתה תבוא אליהם בתוכחות, אתה מעמיד חומה בינך לבינם - כבר לא יהיה לך בכלל עם מי לדבר!"

שמעתי מהעסקן והסופר הרב אברהם אליהו מוקוטובסקי (ששינה בהמשך את שמו לאלהיה כי טוב), שהרבי התבטא בפניו בהקשר זה של השפעה על הציבור שאינו שומר תורה ומצוות: "תן להם את ה'טעמו וראו כי טוב ה' - " - תן להם לטעום מהנעימות והערבות של התורה. זו הייתה שיטה שאפיינה את גישתו של הרבי - וכך הוא גם חינך את שלוחיו - תמיד לדבר על החיובי, על מה שיש, ולא להדגיש את השלילי. דבר על מה שיש לחסידות לתת להם: יש לך נפש אלוקית, חלק אלוקה ממעל ממש, אתה יהודי יקר אצל הקדוש ברוך הוא, 'רחמנא ליבא בעי' - והדברים האלה נקלטים. ברגע שאנשים טועמים מן האור, ורואים שזה טוב, הם כבר יבואו לבקש עוד.

גם בגישה החינוכית, הרבי דגל בעיקר בהדגשת החיובי, ובנקיטת קו של "ימין מקרבת". אמנם צריך שיהיה תחילה גם

פריקט של



JEWISH EDUCATIONAL MEDIA
sipursheli@jemedi.org | myencounterblog.com | 03-9608018
784 Eastern Parkway | Suite 403 | Brooklyn, NY 11213
© כל הזכויות שמורות 2015